

Puur voor later.

Voor ons is Het Zwitserleven Gevoel onlosmakelijk verbonden met een mooie wereld. Daar dragen wij graag aan bij: verantwoord ondernemen is dan ook breed verankerd in onze organisatie. Want we willen allemaal genoeg inkomen hebben om later van te leven. Maar wel in een wereld die op de pensioendatum nog mooi en de moeite waard is.

Zwitserleven

Duurzaam beleggen.

We willen allemaal genoeg inkomen hebben om later van te leven, maar wel in een mooie wereld. Daarom beleggen we de premies die deelnemers aan onze pensioenregelingen ons toevertrouwen met de focus op financieel én maatschappelijk rendement. Met deze indrukwekkende geldstroom maken we samen de wereld mooier.

Vooruitstrevend beleggingsbeleid.

Bij de keuze en beoordeling van bedrijven waarin we (willen) investeren, kijken we niet alleen naar de impact die hun activiteiten nú op de wereld hebben. We richten ons vooral op hun positieve bijdrage aan de toekomst. We moedigen ze aan maatschappelijk vriendelijke keuzes te maken door voortdurend met ze in gesprek te gaan en samen tot structurele verbeteringen te komen. Ook stemmen we op aandeelhoudersvergaderingen voor meer invloed op hun beleid. En elk kwartaal beoordelen we hun duurzame prestaties en sluiten we bedrijven ook uit van onze beleggingen. Meer weten over de beleggingskeuzes die we maken en de gevolgen daarvan? Ga naar: [Duurzaam beleggingsbeleid](#).

Duurzame thema's als basis.

Duurzaamheid is een breed begrip waar op verschillende manieren invulling aan kan worden gegeven. Zwitserleven heeft daarom enkele thema's vastgesteld die belangrijk zijn als het vertrekpunt voor de investment beliefs van zowel Zwitserleven als haar vermogensbeheerder ACTIAM. Deze thema's gaan onder andere over hoe bedrijven en landen omgaan met het gebruik van land, water en de atmosfeer. De besluiten over dit verantwoorde beleggingsbeleid worden op het hoogste niveau van de organisatie genomen, namelijk door de directie. Minimaal drie keer per jaar staat het op de agenda. Voor ACTIAM zijn er concrete doelen opgesteld omtrent deze thema's, voor zowel het stemmen als het voeren van engagement-gesprekken. Ook worden ze natuurlijk gebruikt als vertrekpunt voor de beleggingsfondsen en de 'eigen' beleggingen. Want dat willen we zo verantwoord en duurzaam mogelijk doen.

ACTIAM: PRI World Leader klimaatrapportage.

Fantastisch nieuws! Onze vermogensbeheerder ACTIAM is gekwalificeerd als World Leader 2020 door de Principles for Responsible Investments (PRI). Hiermee behoren ze tot de absolute wereldtop van duurzame investeerders.

Bekijk het volledige [Leaders' Group Report](#).

Fotografie: @Tweeopreis

Wat levert het op?

Het doel van ons beleggingsbeleid is om financieel en maatschappelijk rendement te behalen. Want wij zijn ervan overtuigd – en laten ook zien – dat deze twee heel goed samengaan.

Financieel rendement.

Met het beleggingsvermogen koopt een werknemer op de pensioendatum zijn pensioenuitkeringen aan. Het is dus van belang dat de beleggingen een aantrekkelijk rendement opleveren. Verantwoord beleggen levert op de lange termijn meer rendement. Met ons duurzame beleggingsbeleid zorgen wij ervoor dat onze klanten later voldoende inkomen hebben om van te leven.

Maatschappelijk rendement.

Met het vermogen dat we beheren voor onze klanten willen we een verschil maken. Daarom willen we oplossingen bieden voor maatschap-

pelijke uitdagingen. Dit doen we door zoveel mogelijk te beleggen in verantwoorde bedrijven. Hiervoor hanteren we een strenge selectie: we sluiten bedrijven uit of gaan het gesprek met ze aan om ze te stimuleren

om zich (nog) verantwoord te gedragen. Zo is er minder CO₂-uitstoot dankzij ons beleggingsbeleid. Dit komt onder andere door het uitsluiten van bedrijven met uitbreidingsplannen voor nieuwe kolencentrales. Maar ook de gesprekken werpen hun vruchten af. Samen met de Universiteit van Utrecht hebben we dit onderzocht. De bedrijven die we hebben aangespoord om iets aan hun CO₂-uitstoot te doen, pakken dit ook daadwerkelijk op.

Zo werken we aan een betere wereld.

Onze vermogensbeheerder ACTIAM belegt voor ons de pensioenpremie met de focus op financieel rendement én duurzaamheid. En als investeerder stimuleren we bedrijven en overheden, mens, milieu en maatschappij te respecteren. Zo dragen we bij aan het verduurzamen van de wereld waarin we leven.

Fotografie: @Tweeopreis

Zwitslerleven lifecycle- fondsen nu volledig duurzaam.

Onze duurzame beleggingsdoelen voor 2030

Zwitslerleven richt zich met haar beleggingsbeleid op de thema's land, water en de atmosfeer. Hier hebben we concrete duurzame doelen voor 2030 aan gekoppeld.

Selecteren

We selecteren beurs genoteerde bedrijven en landen die bijdragen aan een leefbare wereld op basis van onze fundamentele beleggingsbeginselen.

Indelen

We delen de geselecteerde bedrijven en landen in op basis van de mate waarin ze een positieve bijdragen leveren aan de toekomst.

Instrumenten

We zetten stemrecht, engagement-gesprekken en ESG-scores in om de bedrijven en landen waarin we investeren verder te verduurzamen.

Continu beoordelen

Elk kwartaal beoordelen we de investeringen in onze portefeuille. De resultaten van de verduurzaming delen we met onze klanten.

Zwitslerleven heeft weer een belangrijke stap gezet in de verduurzaming van haar fondsen. Door het werelddandelenfonds aan te passen, zijn alle Zwitslerleven Lifecycles nu volledig duurzaam. Uniek in de markt.

We zijn ervan overtuigd dat organisaties en landen die de aarde en iedereen die daarop woont respecteren, beter zijn voorbereid op risico's zoals klimaatverandering. En daardoor stabielere zijn en een beter financieel rendement behalen. Daarom is eind 2019 ons duurzaamheidsbeleid verder aangescherpt.

Zo beoordelen we bedrijven waarin we investeren niet langer op wat ze nú doen voor mens, maatschappij en milieu. Maar op de mogelijkheid en

intentie om zich aan te passen en voor te bereiden op maatschappelijke veranderingen nu én in de toekomst zoals de overgang van fossiele brandstoffen naar groene energie. Ook houden we rekening met ESG-scores en de water- en koolstofdioxidevoetafdruk van bedrijven waarin we beleggen. Voldoen ze niet aan onze eisen? Dan beleggen we niet meer in die bedrijven.

De verduurzaming van onze fondsen draagt bij aan onze duurzame beleggingsdoelen. In 2030 wil Zwitslerleven de CO₂-uitstoot van haar beleggingen met 30% hebben teruggebracht, waterneutraal zijn en ontbossing voorkomen. Meer weten over ons duurzaamheidsbeleid?

[Duurzaam beleggingsbeleid.](#)

Gebruik fossiele brandstoffen
-30% CO₂ in 2030

Watergebruik
Waterneutraal in 2030

Landgebruik
Geen ontbossing in 2030

Wat we al bereikt hebben.

- We sluiten alle bedrijven van beleggingen uit die 15% van hun omzet uit de kolnmijnbouw halen.
- Bedrijven in sectoren die een grote impact hebben op het klimaat of veel water gebruiken, krijgen een lagere duurzaamheidsscore. En zij hebben hierdoor minder kans om geselecteerd te worden voor onze beleggingen.
- We voeren wereldwijd met meer dan 50 bedrijven gesprekken over energietransitie. Met als doel ze te stimuleren over te schakelen naar hernieuwde energie en zo bij te dragen aan het klimaatakkoord van Parijs.
- We hebben bij olie- en mijnbouwbedrijven formele voorstellen – aandeelhoudersresoluties – ingediend over openheid over hun lobbygedrag en lidmaatschap van organisaties. Bij financiële instellingen hebben we resoluties ingediend over hun stemgedrag.

Fonds	Uitstoot van onze portefeuille*	Uitstoot relevante benchmarks*	Besparing in gereden autokilometers**	Gebruik schaars water van onze portefeuille***	Gebruik schaars water relevante benchmarks	Besparing in #douchebeurten****
Zwitslerleven Credits	93.759	94.551	-2.768.008	44.049.959	36.439.095	-87,9
Zwitslerleven Europees Aandelenfonds	94.273	131.154	-129.036.817	15.786.294	104.502.921	-4.097,9
Zwitslerleven Geldmarktfonds	69	36	116.004	-	-	-
Zwitslerleven Governmentbond 10+	269	270	-1.551	-	-	-
Zwitslerleven Index Wereld Aandelenfonds	2.741	4.068	-4.643.696	2.043.881	2.817.488	-147,51
Zwitslerleven Long Duration Fonds	2.890	-	-	32.544	-	-
Zwitslerleven Medium Duration Fonds	1.128	-	-	25.715	-	-
Zwitslerleven Mixfondsen	19.045	24.642	-19.581.897	3.422.954	17.067.408	-621,9
Zwitslerleven Obligatiefonds	7.872	8.328	-1.595.832	1.649.240	3.000.027	-50,7
Zwitslerleven Selectiefonds	34.466	53.570	-66.841.023	28.014.782	25.137.928	-2.122,7
Zwitslerleven Ultra Long Duration Fonds	1.021	-	-	26.245	-	-
Zwitslerleven Vastgoedfondsen	1.219	1.220	-4.125	-	-	-
Zwitslerleven Werelddandelen	179.353	275.218	-335.404.690	114.609.156	191.247.532	-10.651,7

* In ton CO₂-equivalenten.

** 1 ton CO₂ staat gelijk aan 3,5 kilometers (berekend met Equivalencies Calculator van de Amerikaanse Environmental Protection Agency)

*** In ton liters water.

**** Een gemiddelde douchebeurt kost ongeveer 9 liter water.

In gesprek met palmolieproducenten.

Zwitserleven vindt dat de financiële sector een leidende rol moet nemen in de ontwikkeling naar een duurzame samenleving. Samen met ACTIAM, onze vermogensbeheerder, werken we aan een betere wereld. Dit doen we door kritisch te zijn over de bedrijven en landen waarin we investeren. We selecteren ze op basis van duurzame criteria en gaan het gesprek met ze aan. Daarbij kijken we kritisch naar hun beleid en wat er beter kan. Met als doel structurele gedragsverandering voor een duurzame wereld. Regelmatig delen we waar we op dit gebied mee bezig zijn. Deze keer: engagement in de palmoliesector.

Eet u wel eens pindaas, pizza of chocola, margarine op brood? En heeft u schoonmaakmiddelen, cosmetica en misschien wel babyvoeding in huis? Dan is de kans groot dat u – net als de rest van de wereld – regelmatig palmolie gebruikt. Een van de belangrijkste redenen dat het in zoveel producten zit, is de prijs. Maar dit goedkope goedje heeft ook schaduwzijdes.

De uitdagingen van palmolie

Voor de productie van palmolie worden grote stukken tropisch regenwoud gekapt in landen zoals Indonesië en Maleisië. En dat niet alleen:

er zijn ook zorgen over de arbeidsverhoudingen en landconflicten op de palmolieplantages en het afval dat in rivieren wordt geloosd. Het eerste wat u nu misschien denkt, is: stoppen met die handel. Maar is dat echt de beste oplossing?

Waarom toch niet stoppen?

Stel, we zouden in de wereld alle palmolie vervangen door andere olie, dan is er voor dezelfde hoeveelheid productie veel meer landbouwgrond nodig. En dat betekent dat er veel meer tropisch regenwoud gekapt moet worden. Bovendien is er voor de teelt van palmolie

Fotografie: @Yannickdepauw

relatief weinig water, kunstmest en bestrijdingsmiddelen nodig. Maar wat moeten we dan wel doen?

Engagement sleutel tot verduurzaming

Zwitserleven en onze vermogensbeheerder ACTIAM geloven dat palmolie een toekomst heeft, maar alleen als de productie ervan verduurzaamt. Hiervoor is het van levensbelang dat we in gesprek gaan en samenwerken met palmolieproducenten. Want zo houden we invloed en kunnen we aandringen en sturen op verduurzaming van de sector.

Onze aanpak

In 2014 zijn we begonnen met engagement gesprekken in de palmoliesector. Deze gesprek-

ken starten met het vastleggen van doelen die we met een bedrijf of land willen bereiken. Denk bijvoorbeeld aan de ontwikkeling van een beleid om ontbossing tegen te gaan. En volledige transparantie van en inzicht in de supply-chain. Ook is ACTIAM actief in de adviescommissie van het internationale netwerk Principles for Responsible Investment (www.unpri.org) voor de werkgroep palmolie. Vanuit deze werkgroep gaat ACTIAM samen met andere beleggers engagementgesprekken aan. De focus ligt hier vooral op invloedrijke bedrijven die voor een gedragsverandering in de palmoliesector kunnen zorgen.

Wat we tot nu toe bereikt hebben

Mede dankzij engagement heeft Wilmar International, een van de invloedrijkste handelaren in palmolie, een zogeheten NDPE-beleid ingevoerd. Dit betekent dat ze voor de palmolie die ze verhandelen geen regenwoud en veengrond meer verwoesten en er geen mensenrechten worden geschonden. Ook gebruikt Wilmar International satellietbeelden met een hoge resolutie om eventuele ontbossing door leveranciers in kaart te brengen. De keten van Golden Agri-Resources, een andere grote speler in de palmoliesector, is onder andere door engagement 100% traceerbaar, van plantage tot verwerking.

De toekomst

We hebben al behoorlijk wat stappen gezet in de verduurzaming van de palmoliesector. Maar er is nog steeds werk aan de winkel. Zo kunnen teeltmethoden duurzamer, er kan minder kunstmest gebruikt worden en de arbeidsomstandigheden kunnen beter. Daarom blijven we toezicht houden op de voortgang en onze invloed gebruiken om de palmolie verder te verduurzamen.

Stop de ontbossing!

Zwitserleven gaat, samen met 9 andere financiële instellingen, bedrijven oproepen om te stoppen met ontbossing. Dit is onderdeel van een nieuw engagementprogramma van ACTIAM, vermogensbeheerder van Zwitserleven. En sluit perfect aan bij een van onze duurzame beleggingsdoelen om in 2030 een einde te hebben gemaakt aan ontbossing.

Voor dit programma vragen we bedrijven waarin we investeren hun toeleveranciers van zachte grondstoffen openbaar te maken.

Kunnen we deze toeleveranciers in verband brengen met ontbossing?

Dan vragen we ze de effecten van ontbossing te beperken en ontbossing in de toekomst te voorkomen. Want het verlies aan biodiversiteit door ontbossing is momenteel een van de grootste risico's voor de samenleving en de economie. De voortgang van dit programma meten we met innovatieve methoden zoals satellietbeelden en data-analyse.

